

Recenziók. A folyóirat hat kiadványt ismertet (273–299): egy német nyelvű helyneves monográfiát; egy angol nyelvű, japán egyénnevekkel foglalkozó könyvet; egy lengyel nyelvű történeti-etimológiai személynévszótárt; egy cseh nyelvű orosz–cseh tulajdonnévszótárt. JIŘÍ UHLÍŘ helytörténész munkásságának bibliográfiáját és egy helynevek tájban betöltött szerepét tárgyaló monográfiát.

Krónika. E rovatban egy megemlékezés (Liljana Dimitrova-Todorova, 1946–2018) és három születésnap kiemlékezés (Rudolf Šrámek, Svatopluk Pastyřík, Jana Pleskalová) található (160–162, 300–307).

Hírek és megjegyzések. Névtanosok kollektívája ismerteti az egyes országokban megjelenő névtani folyóiratokat, kiadványokat, konferenciákat (többek között a Debrecenben megrendezett 26. ICOS-kongresszust is, 327–328), a tulajdonnevekkel foglalkozó sajtóban és a világhálón olvasható rövid cikkeket (308–336). Ž. DVOŘÁKOVÁ és M. KNAPPOVÁ beszámolnak a 2018-ban Csehországban kérvényezett új keresztnevekkel kapcsolatos szakértői véleményekről (337–340).

BAUKO JÁNOS

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1297-6177>

Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem

Közép-európai Tanulmányok Kara

Namn och bygd 107. (2019)

Szerkesztők: STAFFAN NYSTRÖM – EVA NYMAN – INGE SÆRHEIM. Kungl. Gustav Adolf Akademien för Folkkultur, Uppsala. 156 lap

A folyóirat 2019. évi száma tizenegy, angol nyelvű absztrakttal is ellátott tanulmányt, három kisebb írást, valamint tíz ismertetést, illetve recenziót tartalmaz.

A kötet nyitó írása a néhai THORSTEN ANDERSSON egy 2009-ben megjelent német nyelvű tanulmányának fordítása (7–15). A szerző az onomasztikon felépítését vizsgálja fel: a névadási modell szerint a nevek egyrészt a közszók felhasználásával jöhetnek létre, másrészt a már meglévő névkészlet elemeiből keletkezhetnek. Az előbbi névalkotásnak nevezi, az utóbbit pedig névválasztásnak.

A svéd miniszterelnök vidéki rezidenciájának nevét, a *Harpsund*-ot veszi górcső alá SVANTE STRANDBERG (17–29). A helynév ósvéd alakjának a *Harposund*-ot adja meg, s írásában az előtagként szereplő *harp*- elem lehetséges magyarázatait veszi számba. Végül a lexéma 'köves, kemény talaj' vagy 'szűk szoros' jelentéseit valószínűsíti, s azt is sugallja, hogy ő maga a második értelmezés mellett teszi le voksát.

MATS G. LARSSON és STAFFAN FRIDELL a *Norunda härad* upplandi nevet vonja vizsgálat alá (31–37). A szerzőpáros a név korai **Norhund* alakjában szereplő *nor* elem korábbi, 'szoros' jelentésben való értelmezését elfogadja, s a természeti környezetet feltérképezve még pontosabban próbálja meghatározni a denotátum helyét.

Középkori okleveleket tanulmányozva járja körül a *Lägerbovade* nevű hely tulajdonosi viszonyait CHRISTIAN LOVÉN (39–51). Úgy tűnik, hogy ezt a névváltozatot elsősorban a terület adminisztratív státuszára utaló kifejezésnek kell tekinteni.

JOHNNY GRANDJEAN GØG SIG JAKOBSEN a *Høstcløf* név első, 1268-as előfordulását tárja fel írásában (53–59). A szerző azt hangsúlyozza, hogy az oklevelek kivakart, mégis jól olvasható elemeit a kutatóknak számításba kell venniük, amikor a nevek első említését mutatják be.

A norvég helynevek gyakori első névrészenek, a *Godfar*-nak szenteli írását INGE SÆRHEIM (61–74). Sok megalapozott esetben a 'nagyapa' jelentést kell ehhez a lexémához társítani a nevekben, a szerző azonban rámutat, hogy 'medve' jelentésben is előfordul norvég nyelvjárásokban, így bizonyos mikrotoponimák, főként hegyekbeli helyeket megnevező elnevezések esetében ezt a magyarázatot kell elfogadni.

A finnországi svéd területek nyelvi tájképét mutatja be doktori disszertációjában VAINO SYRJÄLÄ, s e munka opponensi bírálatát adja közre PIRKKO NUOLIJARVI (75–82).

A hajónevekkel szociolingvisztikai szempontból foglalkozó írásában EMILIA ALDRIN egy 187 adatközlővel készített felmérésének az eredményeit tárja elénk (83–107). A szerző bemutatja a névadás folyamatát, a névvariánsokat, illetve a névadás mögött meghúzódó explicit okokat. A feldolgozás során olyan tényezőket vesz figyelembe, mint a hajó típusa, valamint a tulajdonos neme, kora és iskolázottsága. ALDRIN úgy látja, hogy ez a névadás a hajó és a tulajdonos személyiségének egyfajta konstrukciójaként értelmezhető.

A *Namn och Bygd* hasábjain ebben az évben is két megemlékezés kapott helyet (109–113, 115–118): STAFFAN NYSTRÖM tiszteleg Jan Paul Strid (1947–2018), MATHIAS STRANDBERG pedig Göran Hallberg (1939–2019) előtt.

A rövidebb közlemények rovatában három munka olvasható (119–125). STAFFAN FRIDELL a *Boren* tónévről ír, OLOF HOLM és JOSEFIN DEVINE a régi *Namn* helynévtől, SVANTE STRANDBERG pedig a *Naum* községnevről.

A kiadvány főként skandináv kötetek recenziójával zárul, de itt olvasható LARS-GUNNAR LARSSON ismertetése is a HOFFMANN ISTVÁN, RÁCZ ANITA és TÓTH VALÉRIA tollából származó, angol nyelvű *History of Hungarian Toponyms* című kötetről (127–130).

GYÖRFFY ERZSÉBET

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-1734>

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Ortnamnssällskapet i Uppsala årsskrift (2019)

Szerkesztők: MATS WAHLBERG – STAFFAN NYSTRÖM. Ortnamnssällskapet i Uppsala, Uppsala. 91 lap

Az Uppsalai Helynévtársaság 2019-ben megjelentetett kiadványában tíz tanulmányt olvashatunk öt szerző tollából. A szakmunkák mindegyike tartalmaz angol absztraktot is.